

lapsu. Item a FACUNDO L. 9. n. 3. : Quocirca non adspiciamus in furtivas sententiarum particulas, quas ideo præcedunt hæretici, ut in eis non appareat dicentis intentio.

SECTIO II.

DE DUARUM IN CHRISTO NATURARUM DIFFERENTIA.

Apposite hic quis usurpet comparisonem, quam præclare NOVATIANS, scriptor pervetus L. de Trinit. c. 30. instituit, inter oppugnantes utrimque duas catholicum de Trinitate dogma hæreses, quarum alteri Sabellius, alteri patrocinatus est Arius: *Revera quasi inter duos latrones crucifigitur Dominus, quomodo ficus aliquando est: et ita excipit hæreticorum istorum ex utroque latere sacrilega convicia.* Sic enim aliarum duarum hæresum medium est catholicum de Incarnatione dogma, hinc Nestorii, inde Euty-chis, qui in illud contrariis ambo studiis sunt debacchati. De priori satis hucusque actum; de Eutyche nunc agendum est, qui unitatem, non solius personæ; sed, quod hæreticum fecit, naturæ in mysterium hoc invexit. Ac 1°. cognoscenda est illius historia: 2°. error ejusdem, in quo hæserit: 3°. vindicandum dogma catholicum de existente duplici in Christo natura.: 4°. quæ porro ad Eutychanismi criticam pertinent, examinanda.

ARTICULUS I.

HISTORIÆ EUTYCHIANÆ HÆRESIS SUMMARIÆ RELATIO.

§. I.

Ejus origo et incunabula.

189. *Eutyches*, Nestorii primum diaconus, contra hunc strenuam Ephesinis Patribus operam navavit, cujus meminit Constantinopolitana Synodus sub S. FLAVIANO præside celebrata Act. 4. et Chalcedon. Act. 1. Postea presbyter factus, et Archimandrita celeberrimi Monasterii, teste LIBERATO, in Nestorianam hæresin implacabili ferebatur odio; ex quo, ut credibile est, et quibusdam S. CYRILLI sententiis male intellectis, in errorem Nestorianum oppositum incidit, docens, ut auctor est LIBERATUS, et quotquot de ejus hæresi scripserunt: *ante adunationem*, sive unionem, *duas in Christo fuisse naturas; post adunationem vero unam factam esse.* Hæc cum domi inter familiares crebris sermonibus agitaret, EUSEBIUS Dorylæi civitatis Phrygiæ Salutaris Episcopus, Eutychi amicissimus, sæpe ipsum monuit, ne talia

eloqueretur. Sed Eutyche in concepta erronea mente perseverante, rem ad FLAVIANUM deferendam judicavit. Præerat is Constantinopolitanæ Ecclesiæ, PROCLO suffectus, qui anno 447. decesserat.

§. II.

Eutyches in Synodo Constantinopolitana damnatur.

190. Anno igitur insequente, cum esset Constantinopoli collecta Synodus Episcoporum 40., teste THEOPHANE, ad dirimendam controversiam inter Florentium Sardium Episcopum, Lydiæ metropolitanum, et duos ejusdem provinciæ Episcopos, Joannem, et Cosinium, lite hac terminata, EUSEBIUS libellum obtulit Synodo adversus Eutychem, quo hunc hæresis accusabat.

Missi igitur JOANNES presbyter, et ANDREAS diaconus, qui illum vocarent; quibus respondit, se non solere, nec posse monasterio egredi; quod cum illi renuntiassent Synodo, simulque tam ipsi, quam JOANNES Basilli Seleuciensis diaconus testarentur, Eutychem, se audientibus, dixisse unam tantum post incarnationem in Christo esse naturam; neque carnem ejus consubstantialem esse nostræ; eodem die missi alii, qui eundem secundo citarent; sed irrito quoque conatu: quin, his non obstantibus, libellos per monasteria, quibus dogmata sua exponebat, ad Archimandritas misit, ut iis subscriberent. Quare tertia citatus vice valetudinem excusans, ad dies septem inducias rogavit. Quibus impetratis tandem 22. Novembris, comitante valida Monachorum manu, cumque ingenti stipatu militari a Florentio Patrio et magno Silentiario deductus, comparuit coram Concilio, fretus Chrysaphii, Eunuchi potentissimi in aula, favore, quem e baptismo susceperat, quique hanc illi pompam addiderat. Ab Episcopis et Florentio ipso interrogatus, hæresin suam libere et palam est professus; nec, quantumcumque rogatus, ejurare voluit. Quare damnatus a Concilio, sacerdotali dignitate, tum præfectura monasterii exutus est.

FLAVIANUS Leonem S. P. Romæ de omnibus mature informandum censuit, atque acta Synodalia simul ei transmisit; sed et Eutyches ad Leonem appellavit, de illata sibi injuria conquestus. Leo paulo serius acceptis Flaviani litteris, cum diu anceps hæsisset, comperta tandem re, damnationem Eutychem ratam habuit; eaque occasione celeberrimam illam ad Flavianum epistolam dedit, qua Incarnationis dogma catholicum penitus declaravit, Asterio et Protogene Coss. anno 449.

§. III.

Conciliabulum, vulgo Latrocinium Ephesinum.

191. Interim Chrysaphius nihil omisit in favorem Eutychem, atque ad opprimendum Flavianum; eoque vertebat consilia, qui deposito Flaviano in Constantinopolitana sede Eutychem subrogaret. Quare apud Theodosium Cæsarem alioquin pium, at ob simplicitatem, aulicorum insidiis opportunum, calumniis Flavianum in suspicionem vocat, ac conque-

rente Eutyche de actis Synodalibus a Notariis corruptis, obtinet, ut generalis Synodus de novo congregaretur Ephesi, cui præesset *Dioscorus* Alexandriae Episcopus, excluso a præsentia jure Flaviano. *Barsumam* quoque Syrum archimandritam infamem sicarium invitavit Imperator, ac simul Leonem Rom. Pontificem; qui vero legatos misit *JULIUM* Episcopum, *RENATUM* presbyterum, *HILARUM* diaconum, *DULCITIUM* notarium.

Cœpta igitur est Ephesina spuria Synodus anno 449. sexto Id. Aug., ut est in Actis Chalcedonensis Concilii, quibus illa conciliabuli Ephesini inserta sunt, consistentibus *Dioscoro* Alexandrino, et *Julio*, aliis *Juliano* Puteolano Episcopo, vices agente *Leonis* S. P., *Juvenale* Hierosolymitano, et *Domno* Antiocheno: etiam *FLAVIANUS* adfuit, sed ut reus, nec suo loco considens, Episcopi convenere, teste auctore *Breviculi*, 360.

Instantibus *Leonis* legatis, ut Synodica ejus ad *Flavianum* epistola legeretur palam, id *Dioscorus* elusit. Post introductus et *Eutyches*, fidei suæ libellum obscuritatibus potius et amphibologiis plenum obtulit, excluso *Eusebio* *Eutyche* accusatore.

Lectis Constantinopolitanæ Synodi, in qua *Eutyches* damnatus, actis, mox jubente *Dioscoro* decretum Synodi Ephesinæ I. recitatum, quo prohibitum, ne quis præter ea, quæ ibi constituta erant, de fide amplius quæreret, aut retractaret; secus, si Episcopus, vel clericus esset, deponeretur; si laicus, communionem privaretur: unde *Dioscorus* contra *FLAVIANUM* et *EUSEBIUM*, ceu Ephesini illius transgressores, quod novi aliquid de fide constituissent, depositionis sententiam tulit; *Eutychem* vero in integrum restituit; alios ad subscribendum metu compulit. *FLAVIANUS* ad Sedem Romanam appellans, *cæsus et multis injuriis affectus*, ut ait *LIBERATUS*, *migravit ad Dominum*. Acta Concil. Chalced. Act. 4. a. *Barsuma* occisum produnt. Legati vero *LEONIS*, quod constanter *Flaviani* damnationi contradicerent, a *Dioscoro* in custodiam dati, uno *HILARO* excepto; qui ægre et clam fuga elapsus Romam pervenit, et de singulis *LEONEM* edocuit; qui coacto Romæ Concilio novam a *Theodosio* Synodum petiit, sed frustra; cum *Theodosius* lege lata potius Ephesinum latrocinium firmavit, et extincto *Flaviano* suffecit *ANATOLIUM*, cujus ordinationem, non ante datam professionem fidei, ratam *LEO* habere voluit, vetuitque recitari ad altare nomina *Dioscori*, *Juvenalis*, *Eustachii* *Berythensis*.

Illud his addendum, *Dioscorum* post finitum Ephesinum latrocinium, excommunicationis sententiam prope *Nicæam* tulisse in *Leonem* Pont. coactis ad subscribendum decem Episcopis.

Interea vero *Theodosio* fati functo succedens *MARCIANUS* legem *Theodosii* sustulit; atque edictum promulgavit contra Clericos et Monachos, *qui relicto vero orthodoxæ Religionis cultu, Apollinaris vel Eutycheis hæresin et dogmata abominanda secuti essent*; ac cum *LEONE* de convocanda Chalcedone generali Synodo convenit.

§. IV.

Concilium Chalcedonense Generale IV. in causa Eutycheis.

192. Quare Chalcedonense anno 451. Concilium iniri cœpit, præsentente *LEONE* per Legatos, *PASCHASIVM* *Lilybæi*, *LUCENTIVM* *Asculanum* episcopos; *BONIFACIVM* et *BASILIVM* presbyteros, quibus accessit ex auctoritate Pontificis *JULIANUS* *Coënsis*. Convenere Episcopi supra 600. Quid in qualibet Actione gestum, latius deductum vide *Tract. de Princip. Theol. P. Kilber* n. 137.; nos, quantum ad plenius intelligenda, quæ sequuntur, satis est, rerum gestarum summam damus.

Act. III. Lata fuit depositionis sententia in *Dioscorum* his de causis: 1º. Quod similia saperet cum *Eutyche*. 2º. Quod *Eutychem* canonicè a proprio Episcopo depositum in communionem suscepit. 3º. Quod *S. LEONIS* ad *Flavianum* epistolam, quo minus legeretur, inhibuerit in suo conciliabulo. 4º. Quod excommunicationis sententiam in *LEONEM* ferre præsumpsisset. 5º. Quod canonicè ter citatus comparere detrectarit. Ac ne qua spes relinqueretur *Dioscoro* recuperandi episcopatus, quod ille in vulgus sparserat; edictum a Synodo publice propositum est, quo constaret, ita eum dignitate ac gradu spoliatum esse, ut nunquam in integrum restituendus esset.

Act. V. *ANATOLIUS*, ut jussus fuerat Act. IV. suæ symbolum fidei protulit, quod minime omnibus arrisit; cum enim ab *ASCLEPIADE* diacono recitatum esset, reclamarunt *S. LEONIS* Legati cum *Orientalibus* quibusdam, quod in eo solum inesset, *ex duabus naturis esse Christum*, omisso eo, quod ad tollendam prioris sententiæ æquivocationem necessarium videbatur, et a *Leone* significatum erat: *in duabus esse naturis immutabiliter, inconfuse, indivise*, ut diserte testatur *LEONTIVS* L. de Sectis Actione 6. (*Bibl. Magn. PP. t. 11. p. 516. A.*) Hinc inter Patres orta disputatio; sed cum abutum et novam de integro Synodum Romæ celebrandam minarentur *Leonis* Legati, nisi ex hujus præscripto formula fidei conciperetur; tandem in condenda definitione fidei *S. Leonis* epistolam, tumultuantibus contra *Eutycheis* *Monachis*, ceu regulam ex toto secuti sunt. Ac mox ead. Act. additum decretum, complectens symbolum *Nicænum*, *Constantinopolitanum*, duas *CYRILLI* epistolas, epistolam *S. LEONIS* ad *Flavianum*, quibus tota de *Incarnatione* fides in compendio expressa, ac simul lectum, et omnium sententia probatum. Post etiam.

Act. VI. Cui *Marcianus* ipse cum *Pulcheria* interfuit, rursus est recitata fidei formula superiori Actione confecta, et singulorum subscriptione firmata. Quo præstito Patres ad greges suos revertendi facultatem efflagitant. Quo indicatur, jam Concilium a Patribus pro finito habitum fuisse.

Et vero in Actionibus sequentibus aliæ pertractatæ causæ sunt, et conditi *Canones*, quorum examen alterius loci et crisis est. Illud tamen non prætermittendum, quod Act. VIII. *THEODORETUS* *Cyrensis* Episcopus, et Act. IX. ac X. *IBAS* *Edessæ* Episcopus, a *Dioscoro* depositi, suis tandem restituti sint sedibus; sed quod ob impugnatos *S. CYRILLI* anathematismos de *Nestorii* hæresi se suspectos reddidissent, non ante, quam anathema dixissent *Nestorio* et *Eutychi*.

Tandem absoluta Synodo, et ab Imperatore publico edicto sancita, Dioscorus in pœnam relegatus Gangram Paphlagoniæ. Ægyptus tamen, Æthiopia, Alexandria Dioscoro etiam deposito servabant fidem. Ac Alexandria quidem divisa, nequidem, mortuo Dioscoro, ad pacem rediit.

§. V.

Turbæ post Concilium Chalcedonense, et Henoticon Zenonis.

193. Primos tumultus concitabant *Monachi* tum *Alexandrini*, tum *Palæstini*, priores ex suo in Dioscorum studio: posteriores eo stimulati a Theodosio monacho, Eutyche antiquo amico. Ambos vero tum Marcianus imperator, tum Pulcheria comprimere laborarunt.

At Marciano defuncto *Timotheus Ælurus* totam commovet Ægyptum, et tractis ad suas partes *Monachis* miscebat omnia. Quibus commotus Leo Marciani successor, pelli Alexandria *Timotheum* jubet, et *Gangras* relegari. Non minus Orientem turbabat *Petrus Cnapheus*, sive *Fullo*, sua fraude et perfidia; sed et hic, Leonis decreto, exilio damnatus, antequam in Oasim deportaretur, clam sibi fuga consuluit.

Leone defuncto, et Zenone imperante, Basiliscus tyrannidem invadit, et, cum Eutychiæ faveret hæresi, *Timotheum Ælurum* ab exilio revocat: qui illuc cum *Petro Cnapheo* venit, *Acacio* jam Constantinopolitanam sedem tenente. Basiliscus contra Chalcedonensem Synodum et S. LEONIS epistolam edictum promulgat, contradicente *Acacio*; at tumultu populari Basiliscus fugere cogitur; atque *Zeno* cum exercitu urbem intrans, interfectoque tyranno, solus rerum potitur.

Zeno igitur rescissis Basilisci Actis, *Acacio*, qui *Petro Cnapheo* favebat, persuadente, ad conciliandos cum Catholicis Eutychianos, quasi mediam fidei formulam inter utrosque promulgavit. Quod edictum *ἐνωτικὸν, conciliatorium*, sive *unitativum* vocavit.

In hoc Nestorium et Eutychem damnat: de Dioscoro tamen, de Concilio Chalcedonensi, de epistola S. LEONIS callide facit; cæterum 12. Cyrilli anathematismos approbat; ac universim, non aliud esse admittendum symbolum, quam Nicænum, in Conciliis Constantinopolitano I. et Ephesino œcumenico comprobatum. Etsi vero sileat de Chalcedonensi Synodo, illius tamen fidem eo edicto profitetur.

FELIX III. S. P. *Henoticum*, etsi non aperte damnaret œconomiae causa, ne irritaret Zenonem, sicque graviora mala averteret; respuit tamen, et Legatos misit ad Zenonem, qui cum eo agerent. Sed hi primo in vincula coniecti, postea ab *Acacio* corrupti, foede prævaricati sunt, ut etiam cum hæreticis communicarent. Quare FELIX in Synodo Romæ coacta tam Legatos excommunicavit, quam ipsum *Acacium*: sic quoad rem et implicate simul damnans *Henoticum*, licet, œconomiae causa, istud aperte non damnaret. Sed *Acacius* id parvi pendens, in hæreticorum communionem perstitit. Quo ex tempore Romana Sedes a Constantinopolitanæ Ecclesiæ commtione separata est, non nisi post annos 35. Justino Imperatore, et *HORMISDA* Rom. Pont. redintegrata pace.

§. VI.

Eutychiæ sectæ propagatio.

194. Capitem magistri sui Eutyche de una Christi, post unionem, natura sententiam varios in sensus traxerunt Eutychiani. Ac quidem decem in sectas propterea divisi sunt. Quorum primo Alexandrini a *Petri Moggi* Patriarchæ sui communionem divulsi, dicti sunt *Acephali*, teste LEONTIO L. de Sect. Act. 5. (Bibl. M. PP. t. 11. p. 312. C.) quod a capite, patriarcha suo, disjuncti, seorsim congregarentur. Recedendi a patriarcha Eutychianis Alexandrinis causa fuerat, quod *Petrus Moggi* a *Zenone* in sedem Alexandrinam restitutus, hujus *Henoticum* probasset, ac proinde nec damnasset Concilium Chalcedonense, uti, ut faceret, optabant.

Nomen hoc universis postea Eutychianis commune fuit. Dicti quoque sunt *Monophysitæ*, a natura una, quam dicebant in Christo, et *Ægyptii*; quod totam fere occuparent Ægyptum; et *Schematici*; quod non veram, sed in figura tantum Christi carnem agnoscerent. Mutationem alii in Verbo factam dicebant, quod *Verbum caro factum* diceretur. Huc refer *Theopaschitas*, de quibus in Proœmio.

Universæ vero illorum factiones ad duo hodie capita referuntur; *Eutychianorum* simpliciter, qui germanam magistri sui hæresin profitentur; et *Acephalorum*, sive *Semi-Eutychianorum*, qui in quibusdam ab illo dissentiunt; singuli tamen se S. CYRILLI tueri conantur sententia, qua *unam dixit naturam incarnatam*.

ARTICULUS II.

DOGMA CATHOLICUM DE DUPLICI VERA INTEGRAQUE NATURA, POST UNIONEM, IN CHRISTO CONTRA EUTYCHIANOS ET SEMI-EUTYCHIANOS OSTENDITUR.

195. Eutychem post unionem non nisi unam in Christo naturam agnovisse, certum est omnibus; ita enim ipse in Constantinopolitana Synodo interrogatus, candide profitebatur: *Confiteor, ex duabus naturis fuisse Dominum nostrum ante adunionem; post unionem vero, unam naturam confiteor*. At non æque inter auctores convenit, quo sensu per unionem, unam in Christo naturam factam Eutyches intellexerit? an mixtione; an confusione; an conversione unius in alteram; an demum compositione, quo modo corpus et anima componunt hominem; singuli enim illi sensus a diversis scriptoribus et Patribus hæresiarchæ tribuuntur. At dissidii hujus causa inde repetenda est, quod tum Eutyches ipse, tum ejus discipuli in exponendo suo dogmate, varii et mutabiles, prout premebantur a Catholicis, nunc hoc, nunc istud edicerent. Certe de Eutyche FLAVIANUS id testatur epist. ad Leonem (Labb. t. 4. p. 14. A.): *neque sciens (Eutyches) quod dicit, neque de quibus affirmat*. At parum refert, quo sensu Eutyches suum dogma intellexerit, cum nullus subsistat ex singulis. Quare simpliciter

196. Dico. Natura divina et humana per Incarnationem Verbi, sive